

26. prosince
SV. ŠTĚPÁNA, PRVOMUČEDNÍKA
2. třída – barva červená

Statio: Bazilika sv. Štěpána na vrchu Caelius

Štěpán byl jedním z prvních sedmi jáhnů jeruzalémské církevní obce, „muž plný víry a Ducha Svatého“ (Skut 6, 5), který činil divy a znamení a byl u lidí ve vážnosti. O jeho zatčení a procesu podrobně vyprávějí Skutky apoštolů. Protože byl prvním, který byl zabit pro vyznání víry v Ježíše Krista, je nazýván prvomučedníkem. Tím, že před svou smrtí svým nepřátelům odpustil, vyprosil obrácení Šavlovi. Připomíná to dnešní vstupní modlitba. O sv. Štěpánovi píše biskup Fulgentius z Ruspe († 533): „Včera jsme slavili časné narození našeho věčného Krále, dnes slavíme vítězné umučení jeho bojovníka, první sestoupil, když na sebe vzal lidské tělo, druhý vystoupil vzhůru ověncěn krví... Včera byl pro nás Kristus zabalen do plenek, dnes byl Štěpán zahalen Kristem oděvem nesmrtelnosti. Štěpánovou zbraní byla láska a upevněn v této ctnosti lásky překonal zuřícího Šavla. Ten, který byl na zemi jeho pronásledovatelem, stal se v nebi přítelem.“

Introitus – vstupní antifona *Žalm 118, 23.86 a 23*

SEDERUNT principes, et adversum me loquebantur: et iniqui persecuti sunt me: ádiuva me, Dómine, Deus meus, quia servus tuus exercebatur in tuis iustificationibus. **Ps. ibid., 1** Beáti immaculáti in via, qui ámbulant in lege Dómini. **℣.** Glória Patri.

Knížata zasedla, aby se proti mě umlouvala, a ničemníci mě pronásledovali; pomoz mi, Pane, můj Bože, neboť tvůj služebník plní tvá ustanovení. **Žalm 118, 1** Blažení bezúhonní na cestě, kteří krácejí v zákoně Hospodinově. **℣.** Sláva Otci.

Oratio – vstupní modlitba

Da nobis, quæsumus, Dómine, Dimitári quod cólimus: ut discámus et inimícos dilígere; quia eius natalítia celebrámus, qui novit étiam pro persecutóribus exoráre Dóminum nostrum Iesum Christum Fílium tuum.

Prosíme tě, Pane, dej, ať jednáme podle toho, co uctíváme, ať se učíme milovat i nepřátele, vždyť slavíme narození toho, který dovedl prosit i za své pronásledovatele, našeho Pána Ježíše Krista, Syna Tvého, kterou s tebou žije a králuje.

Připomínka oktávu Vánoc

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut nos Unigéniti tui nova per carnem Natívitas líberet; quos sub peccáti iugo vetústa sérvitus tenet. Per eúndem Dóminum.

Popřej, prosíme, všemohoucí Bože, aby tělesné znovuzrození tvého Jednorozeného nás vysvobodilo ze starého otroctví, ve kterém nás drží jeho hříchu. Skrze téhož Pána našeho.

Lectio – čtení *Skut 6, 8-10; 7, 54-59*

Lectio Actuum Apostolorum. In diebus illis: Stéphanus, plenus grátia et fortitúdine, faciébat prodígia et signa magna in pópulo. Surrexérunt autem quidam de synagóga, quæ appellátur Libertinórum, et Cyrenénsium, et Alexandrinórum, et eórum, qui erant a Cilícia et Asia, disputántes cum Stéphanó: et non póterant resistere sapiéntiæ et Spirítui, qui loquebátur. Audiéntes autem hæc, dissecabántur córdibus suis, et stridébant déntibus in eum. Cum autem esset Stéphanus plenus Spírítu Sancto, inténdens in cælum, vidit glóriam Dei, et Iesum stantem a dextris Dei. Et ait: Ecce, vídeo cælos apértos, et Fílium hóminis stantem a dextris Dei. Exclamántes autem voce magna continuérunt aures suas, et ímpetum fecérunt unanímiter in eum. Et eiciéntes eum extra civitátem, lapidábant: et testes deposuérunt vestiméнта sua secus pedes adulescéntis, qui vocabátur Saulus. Et lapidábant Stéphanum invocántem et dicéntem: Dómine Iesu, súscipe spírítum meum. Pó-sitis autem génibus, clamávit voce illis hoc peccátum. Et cum hoc dixísset, obdormívit in Dómino.

Čtení Skutků apoštolů. Za oněch dnů Štěpán, plný milosti a síly, dělal mezi lidem veliké divy a znamení. Ale tu zasáhli někteří z tak zvané synagógy propuštěnců s lidmi z Kyrény, Alexandrie, Kilíkie a Asie a začali se přít se Štěpánem. Nemohli však obstát před jeho moudrostí a Duchem, který z něho mluvil. Když to slyšeli, velmi se rozzuřili a skřípali zuby proti němu. On však, plný Ducha svatého, pohleděl k nebi a spatřil Boží slávu a Ježíše, jak stojí po Boží pravici. A zvolal: „Vidím nebesa otevřená a Syna člověka, jak stojí po Boží pravici.“ Oni se však dali do velkého křiku, zacpávali si uši a všichni se na něho zuřivě vrhli. Pak ho vyhnali ven za město a začali ho kamenovat. Svědkové si přitom složili svrchní šat k nohám jednoho mladého muže - jmenoval se Šavel. Tak Štěpána kamenovali. A on se modlil: „Pane Ježíši, přijmi mého ducha!“ Klesl pak na kolena a hlasitě zvolal: „Pane, nepřičítej jim tento hřích.“ A po těchto slovech skonal.

magna, dicens: Dómine, ne státuas

Graduale *Žalm 118, 23 a 86*

Sedérunt príncipes, et advérsus me loquebántur: et iníqui persecúti sunt me. *Ů. Ps. 6, 5* Adíuva me, Dómine, Deus meus: salvum me fac propter misericórdiam tuam.

Knížata zasedla, aby se proti mě umlouvala, a ničemní mě pronásledovali. *Ů. Žalm 6, 5* Pomoz mi, Pane, můj Bože, zachraň mě pro své milosrdenství.

Allelúia, allelúia. *Ů. Act. 7, 55*
Videó cælos apértos, et Iesum
stantem a dextris virtútis Dei.
Allelúia.

Evangelium *Mt 23, 34-39*

Sequéntia sancti Evangélii se-
cúndum Matthæum. In illo
témpace: Dicébat Iesus scribis et
pharisæis: Ecce, ego mitto ad vos
prophétas, et sapiéntes, et scri-
bas, et ex illis occidétis et crucifi-
gétis, et ex eis flagellábitis in sy-
nagógis vestris, et persecuémini
de civitaté in civitatém: ut véniat
super vos omnis sanguis iustus,
qui effúsus est super terram, a
sánguine Abel iusti usque ad
sánguinem Zachariæ, filii Ba-
rachíæ, quem occidístis inter
templum et altáre. Amen, dico
vobis, vénient hæc ómnia super
generatiónem istam. Ierúsalem,
Ierúsalem, quæ occidís prophé-
tas, et lápidas eos, qui ad te missi
sunt, quóties vólui congregáre fí-
lios tuos, quemádmódu gallína
cóngregat pullos suos sub alas, et
noluísti? Ecce, relinquétur vobis
domus vestra desérta. Dico enim
vobis, non me vidébitis ámodo,
donec dicátis: Benedíctus, qui
venit in nómine Dómini.

Aleluja, aleluja. *Ů Skut 7, 55* Vi-
dím nebesa otevřená a Ježíše, jak
stojí po Boží pravici. Aleluja.

Pokračování sv. Evangelia podle
Matouše. Za onoho času řekl Je-
žíš zákoníkům a farizeům: „Hle,
proto k vám posílám proroky,
lídi moudré a učitele Zákona.
Některé z nich zabijete a ukři-
žujete, jiné budete ve svých sy-
nagógách bičovat a pronásle-
dovat z města do města. Tak na
vás padne všechna spravedlivá
krev na zemi prolévaná, od krve
spravedlivého Ábela až po krev
Barachíášova syna Zachariáše,
kterého jste zabili mezi chrámem
a oltářem. Amen, pravím vám:
To všechno padne na toto po-
kolení. Jeruzaléme, Jeruzaléme!
Zabíjíš proroky a kamenuješ ty,
kdo jsou k tobě posláni. Kolikrát
jsem chtěl shromáždit tvoje děti,
jako shromažďuje kvočna svoje
kuřátka pod křídla, ale nechtě-
li jste. Proto váš dům zůstane
opuštěný. Neboť vám říkám: Ne-
uvidíte mě od nynějška, dokud
neřeknete: „Požehnaný, který
přichází ve jménu Páně!“

Credo

Offertorium – antifona k obětování *Skut 6, 5 a 7, 59*

Elegérunt Apóstoli Stéphanum Le-
vítam, plenum fide et Spírítu Sanc-
to: quem lapidavérunt Iudæi orán-
tem, et dicéntem: Dómine Iesu,
accipe spírítum meum, (allelúia).

Apoštolové vyvolili Štěpána, le-
vítu, muže plného víry a Ducha
svatého, kterého židé kamenova-
li. A on se modlil: „Pane Ježíši,
přijmi mého ducha, (allelúia).“

Secreta – tichá modlitba

Súscipe, Dómine, múnera pro tuórum commemoratióne Sanctórum: ut, sicut illos pássio gloriósos effécit; ita nos devótio reddat innócuos. Per Dóminum.

Pane, přijmy dary k uctění památky tvých svatých; a jako je proslavilo utrpení, tak ať nám oddaná účast při oběti získá bezúhonnost. Skrze našeho Pána Ježíše Krista.

Připomínka oktávu Vánoc

Obláta, Dómine, múnera, nova Unigéniti tui Nativitáte sanctífica: nosque a peccatórum nostrórum máculis emúnda. Per eúndem Dóminum.

Obětované dary, Hospodine, znovuzrozením svého Jednorozeného posvěť, a nás očist' od poskvrn našich hříchů. Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista.

Preface (a modlitba Communicátes v mešním kánonu) pro dobu vánoční.

Communio – antifona k přijímání *Apg 7, 55.58 a 59*

Vídeo cælos apértos, et Iesum stantem a dextris virtútis Dei: Dómine Iesu, áccipe spíritum meum, et ne státuas illis hoc peccátum.

Vidím nebesa otevřená a Ježíše, jak stojí po Boží pravici. Pane Ježíši, přijmi mého ducha a nepřičítej jim tento hřích.

Postcommunio – modlitba po přijímání

Auxiliéntur nobis, Dómine, ásumpta mystéria: et, intercedénte beáto Stéphanu Mártýru tuo, sempitérna protectióne confirmént. Per Dóminum.

Pane, ať nám přijatá tajemství skýtají pomoc a na přímluvu svatého mučedníka Štěpána nás stále ochraňují a posilují. Skrze našeho Pána Ježíše Krista.

Připomínka oktávu Vánoc

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut natus hódie Salvátor mundi, sicut divínæ nobis generatiónis est auctor; ita et immortalitátis sit ipse largítor: Qui tecum vivit.

Uděl, prosíme, všemohoucí Bože, aby dnes narozený Spasitel světa, jako je nám původcem božského zrození, byl také dárce nesmrtelnosti. Jenž s tebou žije a kraluje v jednotě Ducha Svatého Bůh.